

Raarvihken tjielte/Røyrvik kommune

Saemien gieles jih kultuvre / Samisk språk og kultur

Kommunal- og moderniseringsdepartement

Mijjen vues./Vår ref:
16/8456-5-BEGJ

L.nr.
8653/17

Våarkoe/Arkiv:
003 &13

Dijjen vues./Deres ref:

Biejje/Dato:
31.03.2017

HØRING - NOU 2016:18 HJERTESPRÅKET - FORSLAG TIL LOVVERK, TILTAK OG ORDNINGER FOR DE SAMISKE SPRÅKENE

Viser til brev av 13.12.2016, ang. hørings- rapport NOU 2016:18 Hjertespråket.

Raarvihken tjielte/Røyrvik kommune har behandlet hørings- rapporten og vil komme med følgende uttalelse:

Raarvihken tjielte/Røyrvik kommune er enig med Samisk språkutvalg i at det nå er nødvendig i å ta et krafttak for å bevare og vitalisere de samiske språkene. Raarvihken tjielte/Røyrvik kommune er også enig i at alle de samiske språkene skal gis likeverdige utviklingsmuligheter. Raarvihken tjielte/Røyrvik kommune vil påpeke på de forskjellige utfordringer som forvaltnings kommuner har for bevaring og videre utvikling av språket.

I Raarvihken tjielte/Røyrvik kommune ble innlemmet som forvaltnings kommune for samisk språk den 1.1.2013. Under arbeidet med å organisere seg som kommune, for bevaring av samisk språk og kultur, har kommunen erfart at det er lang vei å gå for å kunne si at man har nådd alle mål.

Utfordringer som Raarvihken tjielte/Røyrvik kommune har er forskjellig, dette fordi den samiske befolkningen er i forskjellige nivåer når det gjelder språket. I kommunen finnes det samer som ikke kan noe samisk, noen som kan litt, noen som kan språket men ikke å skrive, og noen som kan både skrive og prate språket.

Det finnes også samer som kan andre samiske språk enn sørsamisk (Nord-samisk), og det finnes barn som er både sør- og nord-samisk.

Samiske språk som likestilte og likeverdige språk

- *Raarvihken tjielte/Røyrvik kommune er enig i utvalgets forslag om justering i Sameloven.*

Det samiske språkområdet.

Språkutvalget foreslår at dagens forvaltningsområde endres, og inndeling i 3 kategorier:

- Språkbevaringskommuner.
- Språkvitaliseringskommuner.

Postadresse:
Raarvihken Tjielte/
Røyrvik kommune

7898 Limingen
E-post: postmottak@royrvik.kommune.no

Sentralbord:
Telefaks:
Saksbehandler tlf:

74 33 63 00

Feil! Fant ikke referanseilden.

4448.10.01606

Feil! Fant ikke referanseilden.

7855.05.17395

Postgiro:

Bankgiro:

Postgiro for skatt:

Org. nr:

www.royrvik.kommune.no

7874.05.95244

NO 964 982 120

- Storbykommuner med særlig ansvar for samisk språk.

Kategoriene foreslås at de skal ha differensierte forpliktelse som sammen utgjør det samiske språkområde.

I Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune er det som nevnt tidligere forskjellige utfordringer, som gjør at kommunen jobber mye med bevaring, vitalisering, revitalisering og videre utviklings arbeid. Hvis kommune skal bare være vitaliseringskommune, eller bare bevarings kommune, vil kommunens arbeid med språket bli veldig avgrenset til bare en del av det arbeidet som kommunen har ansvar for som forvaltnings kommune. Kommunen har ansvar for alle samer som hører til kommunen (Dette i henhold til sameloven).

For å ivareta:

- *de som ikke kan språket bruker kommunen mye tid på holdningsarbeid. Dette er et arbeid som ikke i første omgang er synlig/hørbar, men er veldig viktig for å kunne videre utvikle språket.*
- *de som kan litt er det viktig at de kan videreutvikle slik at de kan begynne å bruke språket.*
- *de som kan språket, men ikke skriftspråk, er det viktig å gi tilbud slik at de kan lære seg skriftspråket.*
- *de som kan både skrift og tale språk, er det viktig at de også kan videre utvikle seg i forhold til høyere utdannelse.*

I Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune er det pr. dag ikke noen samiske institusjoner. Dette medfører at kommunen må jobbe mye for seg selv med språk arbeidet som kommunen har forpliktet seg til. Hadde det vært andre samiske institusjoner i kommunen kunne kommunen samarbeidet med dem. Alle arenaer og aktiviteter som er i kommunen er det kommunen selv som må lage. (Sammenlignet med de kommuner som har sameskoler, samiske barnehager, samiske museer ol.)

Innom Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune er det samiske fagmiljøet sterk. Innom kommunen finnes det fagpersoner knyttet til både språk og kultur, og spesielt til den samiske reindrifta. Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune har allerede kommet gått i gang med arbeidet for å styrke det samiske språket. Kommunen har ansatt samisk lærer, samisk språk konsulent, og andre samiske fagpersoner. Men ser stort behov for å bygge opp det samiske fagmiljøet i kommunen. Dette spesielt innom helse- og barnehagen.

Som forvaltningskommune for samisk kultur og språk ser Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune behovet for å balansere det samiske fagmiljøet. Dette gjennom at det etableres/tildeles statlige stillinger med ansvar for samisk språk- kultur og næring. Dette vil være med på å styrke det allerede etablerte fagmiljøet i kommunen.

Ansvarsfordeling og organisering av samiske språk

- Utvalget foreslår at det etableres et ressurscenter for det sørsamiske området.

Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune er i utgangspunktet ikke imot et slikt senter, men ser faren med at det ved utvikling av et språkressurscenter vil fungere i mot sin hensikt. Dette fordi det sørsamiske området strekker seg over et stort geografisk område, og fagmiljøet er sprett. Ved å «sentralisere» fagmiljøet under et tak vil store deler av språkbrukere havne på skyggesiden, og ikke få et likeverdig språktilbud. Fagmiljøene som finnes pr. i dag er språksentrene Gïeleaernie, Gïelem nastedh og Aajege. I tillegg har man de sørsamiske

ressurskolene i Hattfjelldal, Snåsa, Brekken, Grong og Røros videregående skoler, og Lohkemejarnge i Elgå.

For Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune vil dette medføre at fagmiljøet blir enda lenger unna.

Samiskspråklig barnehage tilbud

- Språkutvalget foreslår at barnehage tilbud skal være under Ressurssentrene, noe som medfører at de kommuner som er forvaltningskommuner blir underlagt «ressurssentre» som kanskje ikke er inno m kommunen.
  - Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune som forvaltningskommune ser sitt ansvar med at det er hjem kommunen som skal gi tilbud til samiske barn.
  - Språkutvalget foreslår at det skal kunne gis tilbud til samiske barn i nabokommuner i naboland.
- Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune støtter dette forslaget.*

Samiskopplæring i grunnskole og videregående skole

- Språkutvalget stiller krav om at det skal være minst en profilskole i vitaliseringskommuner.
- I Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune bor det mange samiske familier, hvor aldersforskjellen er stor. Kommunens elevtall for den samiske befolkningen varierer fra år til år. Hvis kommunen skal fylle sin plikt i forhold til å gi tilbud til de samiske barna, må kommunen kunne ha en varierende tilbud. Ved å stille krav om at det skal være minst en samiskprofilskole i kommunen vil det være mot sin hensikt. Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune mener det er bedre å gi tilbud til elever etter behov.*
- Språkutvalget for slår at det skal kunne tilbys et grenseoverskridende tilbud til sør-samiske barn.
- Dette er noe som Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune støtter fylt ut.*

Oversettelse av regler. Informasjonsplikt

- Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune støtter forslag om at det er kommunene som etter behov vurderer behovet for oversettelser.
- Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune ser behov for tolk utstyr i det sør-samiske området.

Rett til svar på samiske språk

- Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune støtter forslaget til språkutvalget.

Samisk språkbruk i helse- og omsorgssektoren

- Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune støtter forslaget til språkutvalget.
- Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune foreslår at det settes midler til rekruttering av helsepersonell.*

Samisk språkbruk i justissektoren

- Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune støtter forslaget til språkutvalget.
- Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune foreslår også at det må settes av midler til rekruttering av tolker til språkbruk i justissektoren.*

Klage, tilsyn og ombud

- *Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune støtter forslaget til språkutvalget.*

Rekruttering av personale med kompetanse i samiske språk og samisk kultur

- *Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune støtter forslaget til språkutvalget.*
Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune ser stort behov for rekruttering i alle felt.

Utvikling og bruk av de samiske språkene

- *Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune støtter forslaget til språkutvalget.*

Språkutvikling – et grenseoverskridende samarbeid

- *Raarvihken tjjelte/Røyrvik kommune støtter forslaget til språkutvalget.*

Jijnjh heelsegh / Med hilsen

Hans Oskar Devik
Ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift